

Hof Den Haag, 20 maart 2008, Vitra v Classic Design

Website Classic Design

Eames Lounge Chair & Ottoman

Inbreuk via op Nederland c.q. Benelux gerichte website Classic Design

• [dat Classic Design c.s. eerst dan onrechtmatig handelen in de Benelux dan wel in Nederland indien zij via internet door middel van blijkens hun inrichting mede op de Benelux dan wel Nederland gerichte websites inbreukmakende stoelen aanbieden, wat afhangt van de omstandigheden, zoals het top-level domain van de internetadressen \(een organisatorisch of een geografisch domein\), de taal waarin de websites zijn gesteld dan wel de taalkeuzemogelijkheden die de websites bieden en \(andere\) verwijzingen op de websites naar \(een\) bepaald\(e\) land\(en\).](#)

In het [Lexington-arrest](#) heeft de Hoge Raad in een geval van een reclame-uiting in een internationaal tijdschrift, voor de vraag of zulks in Nederland een onrechtmatige daad opleverde als criterium aanvaard of de reclameuiting mede voor verspreiding in Nederland was bestemd en op het Nederlandse publiek de indruk moest maken daartoe bestemd te zijn. Het [Lexington-arrest](#) is gewezen onder vigeur van de Merkenwet 1893 en lang voordat het internet bestond. Reeds daarom is het criterium uit het [Lexington-arrest](#) niet zonder meer toepasselijk voor de beoordeling of het aanbieden van artikelen op internet als onrechtmatig in een bepaald land moet worden aangemerkt. Het hof acht bij zijn beoordeling mede van belang [HR 18 februari 2005, NJ 2005, 404](#); daarin speelde de vraag of een in het Verenigd Koninkrijk gevestigde kansspelaanbieder door het (zonder vergunning) aanbieden van deelname aan kansspelen via internet door middel van een mede op Nederland gerichte website handelde in

strijd met artikel 1 sub a van de Wet op de Kansspelen ('gelegenheid geven') en daarmee onrechtmatig jegens Nederlandse kansspelaanbieders (met een vergunning). In dat geval achtte de Hoge Raad van belang dat de website blijkens haar inrichting mede was gericht op potentiële deelnemers in Nederland, hetgeen volgens de Hoge Raad reeds het geval is indien Nederland is vermeld in een op de website voorkomende lijst van landen van waaruit aan de aangeboden kansspelen kan worden deelgenomen. Gelet op een en ander is het hof van oordeel dat Classic Design c.s. eerst dan onrechtmatig handelen in de Benelux dan wel in Nederland indien zij via internet door middel van blijkens hun inrichting mede op de Benelux dan wel Nederland gerichte websites inbreukmakende stoelen aanbieden. Of daarvan sprake is hangt af van de omstandigheden, zoals het top-level domain van de internetadressen (een organisatorisch of een geografisch domein), de taal waarin de websites zijn gesteld dan wel de taalkeuzemogelijkheden die de websites bieden en (andere) verwijzingen op de websites naar (een) bepaald(e) land(en). (...). Classic Design bedient zich (blijkens productie 1 in eerste aanleg) van de website "www.SteelClassic.com". Op de eerste webpagina bevinden zich afbeeldingen van vlaggen van verschillende landen, waaronder de Nederlandse en de Belgische vlag met de vermelding 'dutch € respectievelijk 'belgium € (productie 17 bij memorie van grieven). Indien men de Nederlandse vlag aanklikt, komt men op een (grotendeels) in het Nederlands gestelde webpagina; als men de Belgische vlag aanklikt, komt men op een (grotendeels) in het Frans gestelde webpagina. Hieruit volgt naar het oordeel van het hof dat de website van Classic Design blijkens haar inrichting mede op Nederland en België is gericht..

Websites Steelform en Europadesign niet op Nederland gericht

- [Sites alleen in Engelse taal gesteld](#)

AUTEURSRECHT

Eames Lounge Chair beschermd als werk van toegepaste kunst – art. 2(7) BC

- [Moment van beoordeling toepasselijk – internationaal – recht is moment van toetreding VS tot Berner Conventie](#)

Het hof stelt voorop dat Vitra voor de Lounge Chair met Ottoman, waarvan de Verenigde Staten als land van oorsprong gelden, aan de Berner Conventie bescherming kan ontnemen in andere landen van de Unie met ingang van het tijdstip waarop de Verenigde Staten tot de Conventie toetraden, dus 1 maart 1989 ([HR 29 juni 2001, NJ 2001, 602](#)).

- [Krachtens artikel 25 BTMW geldt oude bescherming voor modellen van voor 1975, hetgeen ook auteurs- en merkenrecht omvat](#)

Het gaat hier om de uitleg van artikel 2 lid 7 BC: wat moet worden verstaan onder de aan tekeningen en modellen verleende 'bijzondere bescherming' als bedoeld in de tweede volzin van die bepaling? Hoewel op het

relevante tijdstip - op 1 maart 1989 - wel bijzondere bescherming bestond voor modellen, namelijk de BT-MW, bood die wet geen bescherming aan 'oude' modellen, dat wil zeggen modellen die vóór 1 januari 1975 in de Benelux op de markt waren. Artikel 25 BTMW voorzag - de BTMW is inmiddels vervangen door het Beneluxverdrag inzake intellectuele eigendom (BVIE); artikel 25 BTMW keert daarin niet terug - weliswaar in een regeling voor 'oude modellen', maar die regeling kan naar het oordeel van het hof niet worden aangemerkt als een bijzondere bescherming voor tekeningen en modellen. Artikel 25 BTMW hield immers in dat de bescherming die de nationale wetgeving vóór 1 januari 1975 aan tekeningen en modellen bood, werd verlengd. Deze bescherming bestond overigens niet alleen op grond van het leerstuk van de onrechtmatige daad, maar ook op grond van auteursrecht en merkenrecht, mits aan de gestelde eisen voor bescherming was voldaan. In het licht hiervan is het hof van oordeel dat aan de Lounge Chair toentertijd geen bijzondere bescherming als model toekwam, zodat op grond van het laatste zinsdeel van de tweede volzin van artikel 2 lid 7 BC de Lounge Chair wordt beschermd als werk van kunst. Dit brengt mee dat Vitra aanspraak kan maken op auteursrechtelijke bescherming, mits de Lounge Chair met Ottoman een werk is in de zin van de Auteurswet 1912.

Eames Lounge Chair is oorspronkelijk werk

- [Gaat om een revolutionair ontwerp, afwijkend van het tot dan toe gangbare type 'fauteuil'](#).

Het hof is in dit verband van oordeel dat de Lounge Chair met Ottoman een eigen, oorspronkelijk karakter bezit en onmiskenbaar het persoonlijk stempel van de makers draagt. Het gaat om een revolutionair ontwerp, afwijkend van het tot dan toe gangbare type 'fauteuil'. Het leidt geen twijfel dat de Lounge Chair met Ottoman een werk is waaraan auteursrechtelijke bescherming toekomt.

MERKENRECHT

Inbreuk woord- en vormmerk

- [Door het gebruik op haar website van tekens die gelijk zijn aan het woordmerk EAMES en het vormmerk van Vitra suggereert Classic Design dat het om de originele, van Vitra afkomstige Lounge Chair en Ottoman gaat; aldus maakt Classic Design ook inbreuk op de merkrechten van Vitra](#)

Vitra is voorts houdster van de internationale merkinschrijving voor het woord EAMES. Dit woordmerk is op 16 februari 1987 gedeponereerd voor categorie 20 (meubelen) met gelding voor onder meer de Benelux. Vitra is tevens houdster van de internationale inschrijving van het driedimensionale merk bestaande uit de vorm van de Lounge Chair met Ottoman. Dit vormmerk is op 4 juli 2001 gedeponereerd voor categorie 20 (meubelen) met gelding voor onder meer de Benelux. Door het gebruik op haar website van tekens die gelijk zijn aan het woordmerk EAMES en het vormmerk van Vitra suggereert Classic Design dat het om de origine-

le, van Vitra afkomstige Lounge Chair en Ottoman gaat. Aldus maakt Classic Design ook inbreuk op de merkrechten van Vitra op de voet van artikel 2.20 lid 1 sub a BVIE.

PROCESRECHT - IPR

Geen grensoverschrijdende bevoegdheid

- [Bevoegdheid gebaseerd op artikel 5\(3\) EEX-Vo of artikel 4.6\(1\) BVIE beperkt tot in Nederland geleden schade](#)

Indien de Nederlandse rechter op grond van enige regel van (commuun) internationaal bevoegdheidsrecht bevoegd is kennis te nemen van een vordering betreffende de inbreuk op een naar buitenlands recht verkregen intellectueel eigendomsrecht, kan hij desgevorderd in beginsel een verbod uitspreken van handelingen in het buitenland. Dit geldt ook in kort geding en ongeacht de grond waarop de Nederlandse rechter zijn internationale bevoegdheid heeft gebaseerd ([HR 19 maart 2004, NJ 2007, 585 \(Philips/Postech\)](#)), verwijzend naar onder meer [HR 24 november 1989, NJ 1992,404](#)). Dit neemt niet weg dat indien de bevoegdheid van de Nederlandse rechter is gebaseerd op artikel 5 lid 3 EEX-Verordening, deze enkel bevoegd is kennis te nemen van de geschillen betreffende de in Nederland geleden schade (vgl. [HvJEG 7 maart 1995, nr C-68/93, Jur. 1995, p. 1-0415 \(Shevill\)](#)). Hetzelfde geldt voor de bevoegdheidsbepaling van artikel 4.6 lid 1 BVIE. Hieruit volgt dat het oordeel van de voorzieningenrechter juist is.

Ontoegankelijk maken website

- [Het gevorderde bevel om de website van Classic Design, voor zover zij daarop meubels aanbiedt die inbreuk maken op haar auteursrechten op de Lounge Chair met Ottoman, dan wel voor zover zij daarop inbreuk maakt op de merkrechten van Vitra, ontoegankelijk te maken voor bezoekers uit Nederland dan wel de Benelux \(petitum onder B\) is dan ook passend en toewijsbaar.](#)

Vindplaatsen: [Boek9](#); IER 2008, nr. 59, p. 231, m.nt. De Cock Buning; BIE 2009, nr. 63, p. 288, m.nt. Quaadvlieg

Hof Den Haag, 20 maart 2008

(J.C. Fasseur-Van Santen, C.J. Verduyn en M.Y. Bonneur)

Uitspraak: 20 maart 2008

Rolnummer 05/538

Rolnummer rechtbank: 04/1431

HET GERECHTSHOF TE 'S-GRAVENHAGE, kamer MC-S,

heeft het volgende arrest gewezen in de zaak van

1. de vennootschap naar vreemd recht VITRA COLLECTION AG, gevestigd te Muttenz, Zwitserland,
2. VITRA (NEDERLAND) B.V., gevestigd te Amsterdam,
3. de vennootschap naar vreemd recht VITRA GmbH, gevestigd te Rhein, Duitsland,

appellanten,
hierna gezamenlijk te noemen: Vitra,
procureur: mr P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt,
tegen

1. de vennootschap naar vreemd recht CLASSIC DESIGN INTERNATIONAL SRL, gevestigd te Merano, Italië,
2. de vennootschap naar vreemd recht STEELFORM EUROPA S.L, gevestigd te Cala Mayor, Palma de Mallorca, Belears,
3. de vennootschap naar vreemd recht EUROPADESIGN LTD, gevestigd te London, Engeland, geïntimeerden,
hierna te noemen: Classic Design, Steelform respectievelijk Europadesign en gezamenlijk: Classic Design c.s., niet verschenen.

Het geding

Bij tussenaarrest van 4 oktober 2007 heeft het hof de zaak naar de rol verwezen. Vitra heeft bij akte stukken in het geding gebracht. Vitra heeft wederom arrest gevraagd.

Verdere beoordeling van het hoger beroep

1. Het hof blijft bij hetgeen in het tussenaarrest is overwogen en beslist.
2. Bij het tussenaarrest heeft het hof de zaak aanhouden en Vitra in staat gesteld de betekenisstukken ten aanzien van Steelform te completeren.
3. Vitra heeft de volgende stukken in het geding gebracht:
 - a. bevestiging terugsturen betekenisstukken door de Spaanse deurwaarder;
 - b. bericht van de Spaanse rechter om stukken te betekenen overeenkomstig de EG-Betekenisverordening;
 - c. certificaat als bedoeld in artikel 10 EG-Betekenisverordening;
 - d. bericht de deurwaarder van de niet-uitgevoerde betekening;
 - e. aanvraagformulier als bedoeld in artikel 4 lid 3 EG-Betekenisverordening;
 - f. originele appèldagvaarding en Spaanse vertaling daarvan (waarin de deurwaarder onder 2(iii) aangeeft dat de appèldagvaarding tevens per fax en per e-mail aan Steelform is gestuurd. Hieruit blijkt voorts dat de originele dagvaarding op 3 maart 2005 aan de bevoegde instantie van de ontvangende staat is toegezonden. In het licht hiervan, in het bijzonder de stukken vermeld onder c, d, een f, is het hof van oordeel dat voldaan is aan de voorwaarden van artikel 7 lid 1 Uitvoeringswet en dat het verstek terecht is verleend.
4. Het hof gaat uit van de door de [voorzieningenrechter in het bestreden vonnis](#) onder 1 vastgestelde en ook in hoger beroep niet bestreden feiten.
5. Vitra heeft, naar zij stelt, de auteursrechten verworven met betrekking tot de Lounge Chair met Ottoman en de Aluminium Chair, ontworpen door Ray en Charles Eames, voor onder meer Europa. Vitra is voorts rechthebbende op het internationale woordmerk 'Eames' en op twee internationale vormmerken, overeenkomend met het uiterlijk van de Lounge Chair en de Alu Chair, welke merken gelding hebben in, on-

der meer, de Benelux en Duitsland. Stellende dat (thans nog) Classic Design c.s. op hun websites kopieën van deze stoelen aanbieden en dat deze websites toeganke-lijk zijn vanuit de Benelux en Duitsland en dat zij aldus auteursrecht- en merkinbreuk maken, althans onrechtmatig handelen, vordert Vitra in dit kort geding een (inbreuk)verbod, primair voor Duitsland en de Benelux, subsidiair voor de Benelux en meer subsidiair voor Nederland, met nevenvorderingen.

De voorzieningenrechter heeft zich onbevoegd verklaard voor zover de gevorderde voorzieningen verder strekken dan het grondgebied van de Benelux (wat betreft de gestelde merkinbreuk) respectievelijk Nederland (wat betreft het gestelde onrechtmatig handelen) en heeft de vorderingen voor het overige afgewezen.

6. Grief I is gericht tegen de onbevoegdverklaring ten aanzien van de gevorderde grensoverschrijdende verboden. Volgens de toelichting op de grief is de Nederlandse rechter bevoegd van de verbodsvorderingen kennis te nemen op grond van artikel 4.6 lid 1 BVIE (voorheen artikel 37A lid 1 BMW) en artikel 5 lid 3 EEX-Verordening. In dat geval kan de Nederlandse rechter ook een grensoverschrijdend verbod uitspreken, aldus Vitra. Zij beroept zich daarbij op [HR 24 november 1989, NJ 1992, 404 \(Interlas\)](#). De door het Hof van Justitie aangenomen terughoudendheid die de rechter bij het uitspreken van grensoverschrijdende verboden moet betrachten geldt slechts indien hij zijn bevoegdheid uitsluitend ontleent aan artikel 31 EEX-Verordening en dat is in casu niet het geval. De grensoverschrijdende aard van het internet brengt mee dat juist in deze gevallen van grensoverschrijdende onrechtmatige daad, de Nederlandse rechter van deze bevoegdheid gebruik dient te maken, aldus Vitra.

7. Het hof overweegt als volgt. Indien de Nederlandse rechter op grond van enige regel van (commuun) internationaal bevoegdheidsrecht bevoegd is kennis te nemen van een vordering betreffende de inbreuk op een naar buitenlands recht verkregen intellectueel eigendomsrecht, kan hij desgevorderd in beginsel een verbod uitspreken van handelingen in het buitenland. Dit geldt ook in kort geding en ongeacht de grond waarop de Nederlandse rechter zijn internationale bevoegdheid heeft gebaseerd ([HR 19 maart 2004, NJ 2007, 585 \(Philips/Postech\)](#), verwijzend naar onder meer [HR 24 november 1989, NJ 1992, 404](#)). Dit neemt niet weg dat indien de bevoegdheid van de Nederlandse rechter is gebaseerd op artikel 5 lid 3 EEX-Verordening, deze enkel bevoegd is kennis te nemen van de geschillen betreffende de in Nederland geleden schade (vgl. [HvJEG 7 maart 1995, nr C-68/93, Jur. 1995, p. 1-0415 \(Shevill\)](#)). Hetzelfde geldt voor de bevoegdheidsbepaling van artikel 4.6 lid 1 BVIE. Hieruit volgt dat het oordeel van de voorzieningenrechter juist is. Grief I faalt derhalve.

8. Grief II is gericht tegen de overweging van de voorzieningenrechter dat van het aanbieden in de Benelux, althans in Nederland, van artikelen op een website op het internet op een wijze die inbreuk maakt op een anders auteursrecht of merkrecht danwel anderszins

onrechtmatig is, slechts sprake is indien het gaat om een website die door woord en inhoud onmiskenbaar mede is gericht op het publiek van de Benelux. In de toelichting wordt gesteld dat de onrechtmatige handelingen zich niet beperken tot aanbieden, maar ieder gebruik in het economisch verkeer omvatten en dat daarvan alleen dan geen sprake is indien de website louter communicatiedoeleinden dient. Van die uitzondering is in het licht van de overgelegde afbeeldingen van de websites, waarop driedimensionale modellen te koop worden aangeboden, geen sprake. Bovendien gebruiken Classic Design c.s. op hun websites het magneetwoord 'Eames', waardoor zij tevens inbreuk maken op haar gelijkkluidende woordmerk, aldus Vitra. Het tonen van de modellen op hun websites levert volgens Vitra voorts een openbaarmaking in de zin van artikel 12 Aw. op. Vitra stelt zich op het standpunt dat de door de voorzieningenrechter gestelde voorwaarde dat de website door woord en inhoud onmiskenbaar en mede op het publiek van de Benelux is gericht in het licht van [HR 3 januari 1964, NJ 1964, 445 \(Lexington\)](#) te ver.

Grief III klaagt erover dat de voorzieningenrechter in dit verband geen acht heeft geslagen op de door Vitra ter griffie gedeponeerde ordners met producties. Zij heeft in hoger beroep voorts nadere producties in het geding gebracht, die dienen tot aanvullend bewijs van onrechtmatig handelen door Classic Design c.s., aldus Vitra.

Grief IV strekt ertoe het geding in volle omvang aan het hof voor te leggen. In haar toelichting op deze grief gaat Vitra (alsnog) in op de overgelegde producties. Deze grieven lenen zich voor gezamenlijke behandeling.

9. Het hof overweegt als volgt. Het internet is naar zijn aard wereldwijd toegankelijk en een website kan door iedere gebruiker van het internet, waar ook ter wereld, worden bezocht. Het gebruik van een merkenrechtelijk beschermd teken of de afbeelding van een (auteursrechtelijk) beschermd uiterlijk op een website levert niet reeds in ieder land waarin dat merk of dat uiterlijk beschermd is een onrechtmatige daad op, op de grond dat de website vanuit dat land te raadplegen is. Daartoe moet aan nadere voorwaarden zijn voldaan. In het [Lexington-arrest](#) heeft de Hoge Raad in een geval van een reclame-uiting in een internationaal tijdschrift, voor de vraag of zulks in Nederland een onrechtmatige daad opleverde als criterium aanvaard of de reclameuiting mede voor verspreiding in Nederland was bestemd en op het Nederlandse publiek de indruk moest maken daartoe bestemd te zijn. Het [Lexington-arrest](#) is geweest onder vigeur van de Merkenwet 1893 en lang voordat het internet bestond. Reeds daarom is het criterium uit het [Lexington-arrest](#) niet zonder meer toepasselijk voor de beoordeling of het aanbieden van artikelen op internet als onrechtmatig in een bepaald land moet worden aangemerkt. Het hof acht bij zijn beoordeling mede van belang [HR 18 februari 2005, NJ 2005, 404](#); daarin speelde de vraag of een in het Verenigd Koninkrijk gevestigde kansspelaanbieder door het (zonder vergunning) aanbieden van deelname aan kans-

spelen via internet door middel van een mede op Nederland gerichte website handelde in strijd met artikel 1 sub a van de Wet op de Kansspelen ('gelegenheid geven') en daarmee onrechtmatig jegens Nederlandse kansspelaanbieders (met een vergunning). In dat geval achtte de Hoge Raad van belang dat de website blijkens haar inrichting mede was gericht op potentiële deelnemers in Nederland, hetgeen volgens de Hoge Raad reeds het geval is indien Nederland is vermeld in een op de website voorkomende lijst van landen van waaruit aan de aangeboden kansspelen kan worden deelgenomen. Gelet op een en ander is het hof van oordeel dat Classic Design c.s. eerst dan onrechtmatig handelen in de Benelux dan wel in Nederland indien zij via internet door middel van blijkens hun inrichting mede op de Benelux dan wel Nederland gerichte websites inbreukmakende stoelen aanbieden. Of daarvan sprake is hangt af van de omstandigheden, zoals het top-level domain van de internetadressen (een organisatorisch of een geografisch domein), de taal waarin de websites zijn gesteld dan wel de taalkeuzemogelijkheden die de websites bieden en (andere) verwijzingen op de websites naar (een) bepaald(e) land(en). Aan de hand van voormeld criterium zal het hof beoordelen of Classic Design c.s. in de Benelux dan wel in Nederland onrechtmatig handelen.

10. Classic Design bedient zich (blijkens productie I in eerste aanleg) van de website www.SteelClassic.com. Op de eerste webpagina bevinden zich afbeeldingen van vlaggen van verschillende landen, waaronder de Nederlandse en de Belgische vlag met de vermelding 'dutch € respectievelijk 'belgium € (productie 17 bij memorie van grieven). Indien men de Nederlandse vlag aanklikt, komt men op een (grotendeels) in het Nederlands gestelde webpagina; als men de Belgische vlag aanklikt, komt men op een (grotendeels) in het Frans gestelde webpagina. Hieruit volgt naar het oordeel van het hof dat de website van Classic Design blijkens haar inrichting mede op Nederland en België is gericht.

11. Vervolgens moet de vraag worden beantwoord of Classic Design inbreuk maakt op merkrechten van Vitra, of aan Vitra auteursrecht toekomt waarop Classic Design inbreuk maakt dan wel of Classic Design anderszins onrechtmatig handelt jegens Vitra. Op de website van Classic Design worden, onder meer, de 'Charles Eames Lounge Chair' en de 'Charles Eames Ottoman' te koop aangeboden en worden afbeeldingen hiervan getoond. De Alu Chair wordt niet aangeboden op de website van Classic Design.

12. Het hof zal eerst onderzoeken of aan de Lounge Chair en de Ottoman auteursrechtelijke bescherming toekomt in Nederland. In dit verband heeft Vitra een arrest van [hof Amsterdam van 11 april 2002 \(gepubliceerd in BIE 2003, 35 en IER 2003, 1\)](#), gewezen tussen haar enerzijds en Architects S.r.L. en R. de Haas anderzijds, overgelegd. Het Amsterdamse hof heeft in die zaak aangenomen dat aan de Lounge Chair als werk van toegepaste kunst in de Verenigde Staten - het land van oorsprong - in de relevante periode geen auteursrechtelijke bescherming toekwam en daar uitsluitend tekening- en modelrechtelijke bescherming genoot. Het

hof overwoog dat dit betekende dat ingevolge artikel 2 lid 7 van de Berner Conventie (hierna ook: BC) de bescherming van de Lounge Chair in Nederland in beginsel is beperkt tot modelbescherming. Omdat de Lounge Chair echter niet voor modelrechtelijke bescherming in aanmerking kwam, aangezien deze reeds vóór 1 januari 1975 in de Benelux op de markt is gebracht, oordeelde het hof dat een beroep kon worden gedaan op de bescherming die nationale wetgeving van de landen van de Benelux al vóór de inwerkingtreding van de BTMW aan de Lounge Chair als model bood; wat het Nederlandse recht betreft gaat het daarbij om de regels met betrekking tot onrechtmatige nabootsing. Een en ander leidde volgens het Amsterdamse hof tot de uitkomst dat op grond van het bepaalde in artikel 2 lid 7 BC aan de Lounge Chair in Nederland geen auteursrechtelijke bescherming toekomt.

13. In haar memorie van grieven (in de onderhavige zaak) onder 79 merkt Vitra op dat zij het oordeel van het hof Amsterdam niet deelt. Vitra stelt zich op het standpunt dat een juiste uitleg van artikel 2 lid 7 BC met zich brengt dat wanneer een werk van toegepaste kunst, zoals de Lounge Chair, in Nederland op de markt wordt gebracht, dit werk beschermd wordt op grond van het auteursrecht indien in dat land niet de bijzondere bescherming kan worden ingeroepen die aan tekeningen en modellen wordt toegekend. Voor 1975 bestond er in Nederland geen bijzondere wetgeving voor tekeningen en modellen; het leerstuk van slaafse nabootsing kan niet als zodanig worden beschouwd. Omdat destijds geen bijzondere bescherming werd gegeven aan de desbetreffende modellen, dienen deze modellen alsnog beschermd te worden als werken van kunst, aldus Vitra.

14. Het hof overweegt als volgt. De Lounge Chair met Ottoman is ontworpen in de Verenigde Staten (door het echtpaar Ray en Charles Eames, overleden in 1988 respectievelijk 1978) en aldaar openbaar gemaakt in 1956. Nederland en de Verenigde Staten zijn beide partij bij de Berner Conventie. De Berner Conventie is van toepassing op alle werken die op het ogenblik van haar inwerkingtreding nog niet gemeengoed zijn geworden in het land van oorsprong ten gevolge van het verstrijken van de beschermingsduur; dit geldt ook in geval van nieuwe toetredingen tot de Unie (artikel 18 leden 1 en 4 BC). De Verenigde Staten zijn per 1 maart 1989 toetreden tot de Berner Conventie. De Berner Conventie bepaalt dat auteurs van werken waarvoor zij krachtens de Conventie zijn beschermd, in de landen van de Unie die niet het land van oorsprong van het werk zijn de rechten genieten welke de onderscheiden wetten aan eigen onderdanen verlenen, alsmede de rechten door de Conventie in het bijzonder verleend (artikel 5 lid 1 BC). Ten aanzien van werken van toegepaste kunst geldt een afwijkende regeling; artikel 2 lid 7 BC, ingevoegd bij de Akte van Parijs van 24 juli 1971, voor Nederland in werking getreden op 30 januari 1986, bepaalt: *'Het is (. ..) aan de wetgeving van de landen van de Unie voorbehouden om het toepassingsgebied te bepalen van hun wetten betreffende werken van toegepaste kunst en tekeningen en modellen van*

nijverheid alsmede betreffende de voorwaarden voor bescherming van deze werken, tekening en modellen. Voor werken, die in het land van oorsprong alleen als tekeningen en modellen zijn beschermd, kan in een ander land van de Unie slechts de bijzondere bescherming worden ingeroepen welke in dat land aan tekeningen en modellen wordt verleend; indien echter in dat land geen zodanige bijzondere bescherming wordt toegekend, worden deze werken beschermd als werken van kunst.' Aldus wordt bewerkstelligd dat auteurs uit landen waar werken van toegepaste kunst uitsluitend als tekeningen en modellen zijn beschermd, in andere Unielanden altijd enige vorm van bescherming krijgen: hetzij modelrechtelijke bescherming, hetzij in landen waar dergelijke bescherming niet bestaat auteursrechtelijke bescherming als werken van kunst.

15. In de onderhavige zaak is artikel 2 lid 7 BC van toepassing aangezien de Lounge Chair met Ottoman een werk van toegepaste kunst is. In de zaak die speelde voor het Amsterdamse hof, was door Vitra een 'Expert's Report' van professor J.H. Reichman overgelegd, volgens welk rapport in de Verenigde Staten in het algemeen geen auteursrechtelijke bescherming toekomt aan werken van toegepaste kunst. Dit rapport is in de onderhavige zaak niet overgelegd. Het hof zal niettemin in deze zaak, mede gelet op [HR 29 juni 2001, NJ 2001, 602](#), ervan uitgaan dat aan de Lounge Chair met Ottoman in de Verenigde Staten - het land van oorsprong - geen auteursrechtelijke bescherming toekomt. Het Amsterdamse hof heeft daaruit afgeleid dat de Lounge Chair in de relevante periode - dat is sedert de gestelde inbreuk in Nederland op de rechten van Vitra - in de Verenigde Staten uitsluitend tekening- en modelrechtelijke bescherming genoot.

16. Het hof stelt voorop dat Vitra voor de Lounge Chair met Ottoman, waarvan de Verenigde Staten als land van oorsprong gelden, aan de Berner Conventie bescherming kan ontfangen in andere landen van de Unie met ingang van het tijdstip waarop de Verenigde Staten tot de Conventie toetraden, dus 1 maart 1989 ([HR 29 juni 2001, NJ 2001, 602](#)). Op dat tijdstip bestond in Nederland wel bescherming van modellen: op 1 januari 1975 was immers de Eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen en Modellen (BTMW) in werking getreden. De Lounge Chair met Ottoman is echter niet als model gedeponeerd. De Lounge Chair kwam ook niet voor modelbescherming in aanmerking omdat het model reeds vóór 1 januari 1975 bekend was; naar Vitra stelt, is de Lounge Chair immers vóór 1 januari 1975 in de Benelux op de markt gebracht. Ingevolge artikel 25 BTMW blijven modellen die vóór de inwerkingtreding van deze wet in één van de Beneluxlanden op welke wijze dan ook krachtens de nationale wetgeving werden beschermd, deze bescherming ook verder in dat land genieten. Het Amsterdamse hof heeft in dit verband overwogen dat op grond van die bepaling een beroep kan worden gedaan op de bescherming die de nationale wetgeving van de landen van de Benelux al vóór de inwerkingtreding van de BTMW aan de Lounge Chair als model bood en dat het, wat het

Nederlandse recht betreft, daarbij gaat om de regels met betrekking tot het onrechtmatig nabootsen (artikel 6: 162 BW).

17. Vitra betoogt (memorie van grieven onder 80) dat het leerstuk van de slaafse nabootsing niet kan worden beschouwd als bijzondere wetgeving voor tekeningen en modellen. Omdat destijds geen bijzondere bescherming werd gegeven aan de desbetreffende modellen, dienen deze modellen alsnog beschermd te worden als werken van kunst, dit om te voorkomen dat de werken 'tussen de stoel van modelbescherming en de tafel van auteursrecht in het luchtledige valt', aldus Vitra (verwijzend naar Gerbrandy).

18. Het hof overweegt als volgt. Het gaat hier om de uitleg van artikel 2 lid 7 BC: wat moet worden verstaan onder de aan tekeningen en modellen verleende 'bijzondere bescherming' als bedoeld in de tweede volzin van die bepaling? Hoewel op het relevante tijdstip - op 1 maart 1989 - wel bijzondere bescherming bestond voor modellen, namelijk de BTMW, bood die wet geen bescherming aan 'oude' modellen, dat wil zeggen modellen die vóór 1 januari 1975 in de Benelux op de markt waren. Artikel 25 BTMW voorzag - de BTMW is inmiddels vervangen door het Beneluxverdrag inzake intellectuele eigendom (BVIE); artikel 25 BTMW keert daarin niet terug - weliswaar in een regeling voor 'oude modellen', maar die regeling kan naar het oordeel van het hof niet worden aangemerkt als een bijzondere bescherming voor tekeningen en modellen. Artikel 25 BTMW hield immers in dat de bescherming die de nationale wetgeving vóór 1 januari 1975 aan tekeningen en modellen bood, werd verlengd. Deze bescherming bestond overigens niet alleen op grond van het leerstuk van de onrechtmatige daad, maar ook op grond van auteursrecht en merkenrecht, mits aan de gestelde eisen voor bescherming was voldaan. In het licht hiervan is het hof van oordeel dat aan de Lounge Chair toentertijd geen bijzondere bescherming als model toekwam, zodat op grond van het laatste zinsdeel van de tweede volzin van artikel 2 lid 7 BC de Lounge Chair wordt beschermd als werk van kunst. Dit brengt mee dat Vitra aanspraak kan maken op auteursrechtelijke bescherming, mits de Lounge Chair met Ottoman een werk is in de zin van de Auteurswet 1912.

19. Het hof is in dit verband van oordeel dat de Lounge Chair met Ottoman een eigen, oorspronkelijk karakter bezit en onmiskenbaar het persoonlijk stempel van de makers draagt. Het gaat om een revolutionair ontwerp, afwijkend van het tot dan toe gangbare type 'fauteuil'. Het leidt geen twijfel dat de Lounge Chair met Ottoman een werk is waaraan auteursrechtelijke bescherming toekomt. De desbetreffende afbeeldingen op de website van Classic Design tonen exacte kopieën van de Lounge Chair en de Ottoman, die te koop worden aangeboden als de 'Charles Eames Lounge Chair' en de 'Charles Eames Ottoman'. Het hof is dan ook van oordeel dat Classic Design door het aldus te koop aanbieden van deze zitmeubelen inbreuk maakt op het auteursrecht van Vitra.

Vitra is voorts houdster van de internationale merkinschrijving voor het woord EAMES. Dit woordmerk is

op 16 februari 1987 gedeponeerd voor categorie 20 (meubelen) met gelding voor onder meer de Benelux. Vitra is tevens houdster van de internationale inschrijving van het driedimensionale merk bestaande uit de vorm van de Lounge Chair met Ottoman. Dit vormmerk is op 4 juli 2001 gedeponeerd voor categorie 20 (meubelen) met gelding voor onder meer de Benelux. Door het gebruik op haar website van tekens die gelijk zijn aan het woordmerk EAMES en het vormmerk van Vitra suggereert Classic Design dat het om de originele, van Vitra afkomstige Lounge Chair en Ottoman gaat. Aldus maakt Classic Design ook inbreuk op de merkrechten van Vitra op de voet van artikel 2.20 lid 1 sub a BVIE. In zoverre zijn de grieven 11 tot en met IV gegrond en is de vordering tegen Classic Design alsnog toewijsbaar.

20. Steelform bedient zich van de website .www.steelform.com.. De overgelegde afschriften van webpagina's (productie 19 en 21 bij memorie van grieven) zijn in de Engelse taal gesteld. Op de overgelegde webpagina is onder 'Pick your site' vermeld: 'English, prices in €'. Ook de overige overgelegde webpagina's zijn gesteld in de Engelse taal. Gesteld noch gebleken gekozen kan worden voor de Nederlandse taal. In het licht hiervan kan niet worden aangenomen dat de website van Steelform blijkens haar inrichting (mede) op de Benelux dan wel Nederland is gericht. In zoverre falen de grieven. De voorzieningenrechter heeft de vordering tegen Steelform dus terecht afgewezen.

21. Europadesign bedient zich van de website .www.villaclassica.biz. en .www.villaclassica.com.. Op de overgelegde afschriften van webpagina's (productie 22 en 23 bij memorie van grieven) zijn een Duitse en een Engelse vlag afgebeeld en, op de eerste webpagina, voorts vakjes met de woorden 'Deutsch', 'English', 'Français', 'Italiano' en 'Espagnol'. De overgelegde webpagina's zijn in de Duitse taal gesteld. In het licht hiervan kan niet worden aangenomen dat de websites van Europadesign blijkens hun inrichting (mede) op de Benelux dan wel Nederland zijn gericht. In zoverre falen de grieven eveneens. De voorzieningenrechter heeft dus ook de vordering tegen Europadesign terecht afgewezen.

22. Uit hetgeen het hof hiervoor onder 9 tot en met 19 heeft overwogen volgt dat Classic Design door het aanbieden van de Lounge Chair met Ottoman op haar website inbreuk maakt op zowel de auteursrechten als de merkenrechten van Vitra. Het gevorderde bevel om de website van Classic Design, voor zover zij daarop meubels aanbiedt die inbreuk maken op haar auteursrechten op de Lounge Chair met Ottoman, dan wel voor zover zij daarop inbreuk maakt op de merkrechten van Vitra, ontoegankelijk te maken voor bezoekers uit Nederland dan wel de Benelux (petitum onder B) is dan ook passend en toewijsbaar. Vitra wijst er in dit verband op dat er betaalbare software en diensten beschikbaar zijn om een website te blokkeren voor bezoekers uit bepaalde landen. Het door Vitra gevorderde inbreukverbod (petitum onder A) ziet op het aanbieden van meubelmodellen die identiek zijn aan of in overwegende mate lijken op de Lounge Chair met Ottoman

door middel van advertenties of op een vrij toegankelijke website, dan wel het op andere wijze aanbieden, tentoonstellen, in voorraad hebben, leveren of importeren daarvan. Gesteld noch gebleken is dat Classic Design de inbreukmakende modellen in Nederland dan wel de Benelux op andere wijze aanbiedt dan via haar website. Indien via haar website een koopovereenkomst met een Nederlands ingezetene tot stand komt en Classic Design vervolgens (een) kopie(ën) van de Lounge Chair met Ottoman in Nederland levert, maakt zij inbreuk op de auteursrechten van Vitra. Gesteld noch gebleken is evenwel dat Classic Design op andere wijze inbreuk maakt op het woord- en vormmerk dan door gebruik van een teken gelijk aan die merken op haar website. Nu het bevel aan Classic Design om haar website ontoegankelijk te maken voor bezoekers uit de Benelux reeds wordt toegewezen, heeft Vitra bij een verbod om (anderszins) inbreuk te maken op haar merkrechten, geen belang. Het gevorderde verbod zal daarom worden beperkt tot de levering in Nederland van modellen die inbreuk maken op het auteursrecht op de Lounge Chair en Ottoman.

Het verbod inbreuk te maken op de auteursrechten van Vitra zal in zoverre worden toegewezen voor Nederland. De gevorderde opgave van namen en adressen van afnemers van inbreukmakende producten met een winstberekening (petitum onder C) acht het hof evenzeer toewijsbaar. De gevorderde dwangsommen (petitum onder 0) zal het hof matigen en maximeren. Het hof zal voorts de termijnen waarbinnen aan dit arrest moet worden voldaan ruimer stellen. Het hof zal tot slot op de voet van artikel 260 Rv. een termijn voor het aanhangig maken van de hoofdzaak bepalen.

23. Het vonnis van de voorzieningen rechter voor zover gewezen tussen Vitra en Classic Design zal worden vernietigd. Classic Design zal als de overwegend in het ongelijk gestelde partij in de kosten van beide instanties worden veroordeeld.

24. Voor het overige zal het vonnis van de voorzieningenrechter worden bekrachtigd.

Beslissing

Het hof:

vernietigt het [vonnis van de voorzieningenrechter in de rechtbank 's-Gravenhage van 8 februari 2005](#),

voor zover gewezen tussen Vitra en Classic Design;

en, opnieuw rechtdoende,

verbiedt Classic Design inbreuk te maken op de auteursrechten van Vitra op de Lounge Chair met Ottoman, ontworpen door Ray en Charles Eames, in het bijzonder door inbreukmakende meubelmodellen in Nederland te leveren, zulks op straffe van een dwangsom van €5.000,- voor iedere keer dat Classic Design dit verbod overtreedt, met een maximum van € 500.000,-;

beveelt Classic Design om binnen veertien dagen na betekening van dit arrest de website www.SteelClassic.com ontoegankelijk te maken voor publiek in Nederland, dan wel deze website zodanig te wijzigen dat deze niet toegankelijk is voor IP-adressen die in Nederland zijn gelokaliseerd en voor bezoekers met een NL-domeinnaam, dan wel bezoekers van wie

de domeinnaam van de internetprovider eindigt op '.nl', zulks op straffe van een dwangsom van € 10.000,- voor iedere dag dat Classic Design in gebreke is aan dit bevel te voldoen, met een maximum van €500.000,-; beveelt Classic Design binnen veertien dagen na betekening van dit arrest aan mr R. Weening, postbus 2720, 1000 CS Amsterdam, Nederland, een schriftelijke, door een registeraccountant gecontroleerde en gewaarmerkte opgave te verstrekken van de namen en adressen van de afnemers van inbreukmakende producten in Nederland en van het aantal aan hen verkochte inbreukmakende producten, de inkoopprijs, verkoopprijs en de door Classic Design door die verkopen genoten netto bruto winst, onder overlegging van kopieën van facturen, zulks op straffe van een dwangsom van €1.000,- voor iedere dag dat Classic Design in gebreke is aan dit bevel te voldoen, met een maximum van €100.000,-; veroordeelt Classic Design in de kosten van het geding in eerste aanleg, tot op heden aan de zijde van Vitra begroot op € 311,40 aan verschotten en € 703,- aan salaris procureur, en de kosten van het hoger beroep, tot op heden begroot op €362,93 aan verschotten en € 771,- aan salaris procureur; verklaart dit arrest tot zover uitvoerbaar bij voorraad; bepaalt dat Vitra de eis in de hoofdzaak dient in te stellen binnen drie maanden na betekening van dit arrest; bekrachtigt het bestreden vonnis voor het overige. Dit arrest is gewezen door mrs J.C. Fasseur-Van Santen, C.J. Verduyn en M.Y. Bonneur en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 20 maart 2008 in tegenwoordigheid van de griffier.